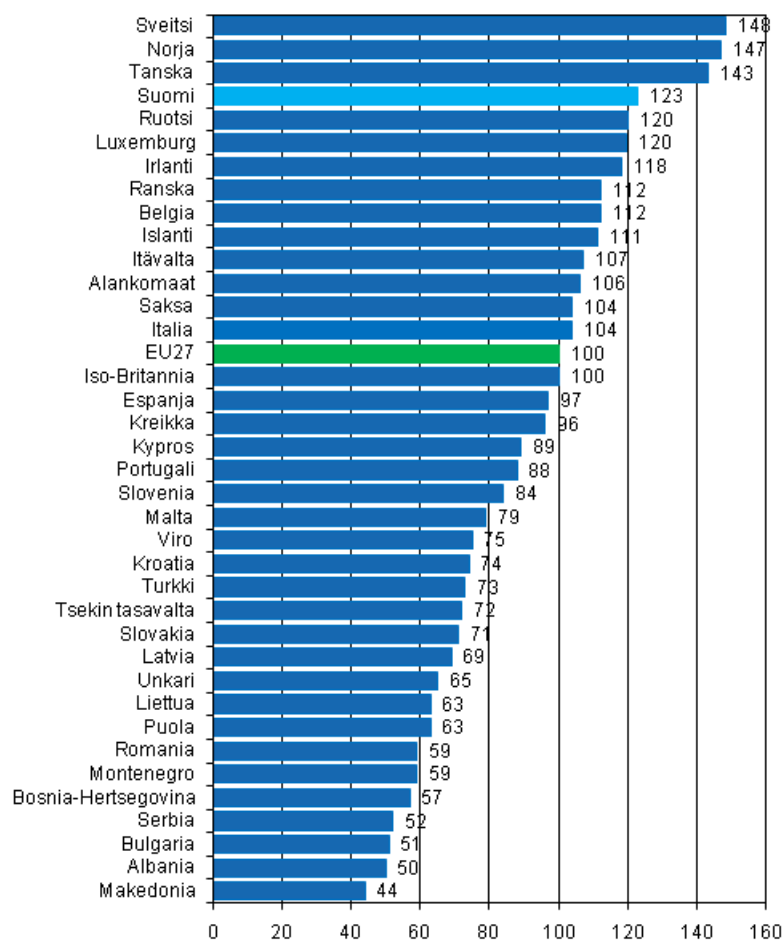

Kansainvälinen hintavertailu 2010

Euroopan kuluttajahinnoissa suuria eroja vuonna 2010

Yksityisen kulutuksen kokonaishintataso vaihteli suuresti Euroopan maiden välillä vuonna 2010. Sveitsin hintataso oli 48 prosenttia yli EU-keskiarvon, kun Makedonian hintataso oli samaan aikaan alle puolet EU-keskiarvosta. EU-jäsenmaista kallein oli Tanska ja edullisin Bulgaria. Euromaista puolestaan kallein oli Suomi, Slovakian ollessa edullisin.

Yksityisen kulutuksen kokonaishintataso 2010, EU27 = 100

Pohjoismaiden kokonaishintatasoa verrattaessa Tanska ja Norja muodostavat oman ryhmänsä, jonka hintataso ylittää EU-keskiarvon yli 40 prosenttia. Suomi ja Ruotsi seuraavat perässä kokonaishintatason ollessa noin 20 prosenttia yli EU-keskiarvon. Pohjoismaista edullisin on Islanti, noin 10 prosenttia EU-keskiarvon yläpuolella.

Alkoholijuomien ja tupakan hintatasoissa erot olivat suuria johtuen erilaisista verotuskäytännöistä. Norjan hintataso oli lähes kuusinkertainen Euroopan halvimpaan maahan, Makedoniaan verrattuna. Hintasoerot olivat suuria myös palveluja koskevissa tuoteryhmissä niihin sisältyvien työvoimakustannusten vuoksi. Erityisen yhtenäisen hintataso oli mm. vaatetuksen, viihde-elektroniikan ja kodinkoneiden tuoteryhmissä. Lisätietoja tuoteryhmäkohtaisista hintatasoista Liitetaulukosta 1.

Suomi kuuluu muiden Pohjoismaiden tavoin Euroopan maista kalleimpiin. Alle EU-keskihintatason Suomessa jäivät vuonna 2010 tietoliikennepalveluiden hinnat. Vertailun hinnat on kerätty vuosina 2008–2010 ja Eurostat on päivittänyt ne valuuttakurssien muutoksilla ja inflaatiolla vastaamaan vuoden 2010 keskihintoja. Vuoden 2011 alusta voimaan tulleet verojen ja hintojen korotukset eivät vielä sisälly tuloksiin. Samoin esimerkiksi Suomen arvonlisäveron muutokset heinäkuussa 2010 ovat mukana vain kuuden kuukauden painolla.

Tiedot perustuvat Eurostatin ECP (European Comparison Programme) -hintavertailuohjelmaan, jossa ovat mukana EU:n 27 jäsenvaltiota, neljä ehdokasmaata (Kroatia, Makedonia (EJTM), Montenegro ja Turkki), Länsi-Balkanin maat (Albania, Bosnia-Herzegovina ja Serbia) ja kolme EFTA-maata (Islanti, Norja ja Sveitsi). Vertailussa on mukana noin 2500 tuotetta. Suomea koskevan hinta-aineiston tutkimukseen on koonnut Tilastokeskus.

Laajemmin tuloksia esitellään Eurostatin julkaisemassa Statistics in Focus (SIF) Economy and Finance -sarjan julkaisussa numero 28/2011. Julkaisu löytyy Internetistä pdf-tiedostona osoitteesta:

[Eurostatin julkaisu](#)

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Hintatasoindeksejä eri tuoteryhmille 2010, EU27=100.....	4
Laatuseloste: Kansainvälinen hintavertailu.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Hintatasoindeksejä eri tuoteryhmille 2010, EU27=100

	Yksityisen kulutuksen kokonais-hintataso	Elin-tarvikkeet ja alkoholit-tomat juomat	Alkoholi-juomat ja tupakka	Vaatetus	Jalkineet	Sähkö, kaasu ja muut poltto-aineet	Huone-kalut, matot ja sisustus	Kodin-koneet	Viihde-elektroniikka	Ajo-neuvot	Liikenne-palvelut	Posti ja tieto-liikenne	Ravin-tolat ja hotellit
Sveitsi	148	149	112	126	118	116	104	112	103	106	134	103	141
Norja	147	165	237	138	141	151	113	129	117	158	158	83	178
Tanska	143	136	125	125	113	175	103	119	113	167	129	84	153
Suomi	123	113	136	122	120	105	111	108	106	114	131	82	129
Luxemburg	120	116	88	105	108	104	111	96	96	97	91	87	107
Ruotsi	120	116	140	126	115	123	97	125	115	98	129	65	138
Irlanti	118	120	170	95	80	111	99	95	94	116	121	104	129
Ranska	112	109	108	107	96	98	104	108	103	102	106	120	104
Belgia	112	115	100	115	111	109	105	103	103	101	109	112	112
Islanti	111	113	155	135	136	60	112	153	153	118	118	80	114
Itävalta	107	115	92	103	101	110	104	96	102	106	100	96	104
Alankomaat	106	96	102	102	107	115	98	91	98	113	103	90	105
Saksa	104	110	98	104	102	119	96	93	96	101	110	91	103
Italia	104	106	104	101	113	94	108	107	106	100	80	108	107
Iso-Britannia	100	102	142	89	85	87	105	102	98	91	129	101	103
EU27	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Espanja	97	94	80	90	101	95	107	109	100	98	92	128	95
Kreikka	96	98	90	107	107	78	108	97	100	96	88	115	96
Kypros	89	106	95	94	90	97	98	115	106	98	94	49	106
Portugali	88	91	83	100	86	113	100	93	99	120	79	102	81
Slovenia	84	95	80	98	87	97	96	103	102	94	88	84	87
Malta	79	93	91	88	91	86	118	126	110	114	142	86	77
Viro	75	81	80	100	109	79	83	93	101	88	75	89	71
Kroatia	74	92	82	104	96	75	74	96	104	97	90	87	91
Turkki	73	90	106	73	72	89	75	100	110	115	81	104	79
Tsekin tasavalta	72	78	82	98	97	106	80	99	97	90	63	107	59
Slovakia	71	81	82	102	91	100	87	92	97	89	59	124	71
Latvia	69	83	83	100	99	71	70	87	96	91	60	82	77
Unkari	65	81	68	85	90	86	75	83	99	95	80	99	54
Liettua	63	72	78	98	103	80	71	91	97	92	64	63	65
Puola	63	70	74	96	85	83	72	83	91	90	70	83	77
Montenegro	59	77	50	105	111	58	60	83	92	85	65	64	62
Romania	59	67	64	94	94	56	61	80	96	88	49	76	50
Bosnia-Hertsegovina	57	75	58	100	93	66	54	90	100	86	75	88	59
Serbia	52	65	49	98	96	47	56	86	94	85	53	39	54
Bulgaria	51	66	64	75	73	61	62	87	89	88	45	73	45
Albania	50	70	51	77	76	55	58	99	101	98	50	72	42
Makedonia	44	51	41	76	75	52	73	79	92	90	40	74	42

Laatuseloste: Kansainvälinen hintavertailu

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Kansainvälinen hintavertailu on Eurostatin johdolla vuosittain laadittava EU- ja EFTA-maiden hintatasoa ja hintatasolla korjattavaa bruttokansantuotetta (BKT) koskeva tilasto. Tilastokeskus kerää Suomea koskevat tiedot tähän tutkimukseen, jonka pääasiallisena tavoitteena on tuottaa ns. ostovoimapariteetit (OVP) (engl. purchasing power parities l. PPP). Ostovoimapariteettien avulla pyritään mahdollistamaan reaaliset BKT-volyymivertailut ohjelmaan osallistuvien maiden kesken.

Yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja perustuu kussakin maassa Eurostatin ja OECD:n koordinoimina tehtyihin hintatutkimuksiin. OECD päivittää tuoreimpien hintavertailujen tulokset inflaation ja valuuttakurssien muutoksilla kuvaamaan ilmoitettua ajankohtaa. Yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja löytyy Tilastokeskuksen PX-Web-tietokantataulukoista. Eurostat julkaisee Statistics in Focus -sarjassa tuoteryhmäkohtaisia hintatasoindeksejä. Nämä löytyvät Kansainvälinen hintavertailu -tilaston liitetaulukosta.

Hintatasovertailuissa tarkastellaan samantyyppisten hyödykkeiden hintoja eri maissa. Yksityisen kulutuksen osalta hyödykkeiden painorakenne muodostetaan kotitalouksien kulutuksen mukaiseksi. Koska kulutustottumukset eri maissa ovat erilaisia, vertailuun kustakin maasta mukaan otettavat tavarat ja palvelut valitaan kansallisten tilastovirastojen, OECD:n ja Eurostatin yhteistyönä. Yksityistä kulutusta koskeva hinta-aineisto kerätään tuoteryhmittäin kolmen vuoden jakson aikana.

Hintakeruuliikkeiden tiedot, kerättävät hintatiedot sekä yksityiskohtaiset tiedot kerättävistä hyödykkeistä ovat salassa pidettäviä.

1.2 Tilaston keskeiset käsitteet, käytetyt luokitukset, tutkimuskohde, tietojen kerääjä ja tiedonantajat

Tilastot perustuvat Eurostatin European Comparison Programme -hintavertailuohjelmaan (ECP), jossa ovat mukana EU:n 27 jäsenvaltiota, neljä ehdokasmaata (Kroatia, Makedonia (EJTM), Montenegro ja Turkki), Länsi-Balkanin maat (Albania, Bosnia-Herzegovina, Kosovo ja Serbia) ja kolme EFTA-maata (Islanti, Norja ja Sveitsi). Kussakin maassa paikalliset tilastovirastot vastaavat omasta kansallisesta tiedonkeruusta.

Ostovoimapariteettiohjelmassa käytettävät luokitukset perustuvat Euroopan kansantalouden tilinpitöjärjestelmään (EKT 95).

Yksityisessä kulutuksessa sovelletaan yksilöllisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukaista luokitusta (COICOP). Yksityinen kulutus on jaettu seuraavasti:

- 01 Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat
- 02 Alkoholijuomat ja tupakka
- 03 Vaatetus ja jalkineet
- 04 Asuminen, vesi, sähkö ja muut
- 05 Kalusteet, kotitalouskoneet ja yleinen kodinhoito
- 06 Terveys
- 07 Liikenne
- 08 Viestintä
- 09 Kulttuuri ja vapaa-aika
- 10 Koulutus
- 11 Ravintolat ja hotellit
- 12 Muut tavarat ja palvelut

1.3 Lainsäädännöllinen perusta ja suositukset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus yhteisten sääntöjen antamisesta ostovoimapariteetteja koskevan perusaineiston hankkimisesta, laskennasta ja levittämisestä (PPP) annettiin 11.12.2007.

Ostovoimapariteettiohjelmaan lainsäädännöllisesti liittyvät myös EU-asetukset koskien Rakenne- ja Koheesiorahastoja. Myös asetus Euroopan yhteisöjen virkamiesten palkkojen korjauskertoimista edellyttää ostovoimapariteettien laskemista.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tuotettavalla perusaineistolla kuten hinnoilla ja bruttokansantuotteen menoerittelyillä tarkoitetaan ostovoimapariteettien laskemiseksi ja laadun varmistamiseksi tarvittavia tietoja. Ostovoimapariteetit lasketaan tavaroiden ja palvelujen kansallisten keskihintojen perusteella. Keräämällä tuotekohtaisia hintoja ja aggregoimalla ne saadaan hintasuhteet (pariteetit) perusnimiketasolle (basic heading).

Käytännössä ensiksi tehdään maapareittaisia vertailuja. Maapareittaisista vertailuista lasketaan Fisherin indeksit. Jotta pariteetit saadaan lasketuiksi, käytetään ns. Eltetö-Köves-Szulc -menetelmää (EKS-menetelmä), jolla indeksit saadaan transitiivisiksi.

Eurostat on laatinut OVP-menetelmäoppaan, jossa esitetään ostovoimapariteettien laadinnan eri vaiheissa käytetyt menetelmät, puuttuvan perusaineiston ja puuttuvien pariteettien estimoinnissa käytetyt menetelmät mukaan luettuina. Menetelmäopasta tarkistetaan aina kun menetelmiin tehdään tärkeitä muutoksia. Siihen voidaan sisällyttää uusia menetelmiä, joilla parannetaan tietojen laatua ja vähennetään kustannuksia tai tietojen toimittajien työtaakkaa. Menetelmäopas löytyy Eurostatin verkkosivulta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Ennen tietojen toimittamista Eurostatille kukin jäsenvaltio tarkistaa tietojensa oikeellisuuden seuraaviin tietoihin perustuen:

- enimmäis- ja vähimmäishinnat
- keskihinta ja variaatiokerroin
- hinnoiteltujen hyödykkeiden määrä perusnimikettä kohti
- hinnoiteltujen edustavien hyödykkeiden määrä perusnimikettä kohti
- havainnoitujen hintojen määrä hyödykettä kohti

Eurostat suorittaa ennen OVP-tulosten viimeistelemistä aggregaattitasolla ainakin seuraaviin indikaattoreihin perustuvia oikeellisuustarkastuksia:

bruttokansantuotteen ja sen pääaggregaattien tasolla:

- BKT:n loppukäyttöjen arvojen ja väestöestimaattien yhdenmukaisuus julkaistujen tietojen kanssa
- asukasta kohti laskettujen volyyymi-indeksien vertailu nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä
- hintatasoindexien vertailu nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä

kunkin perusnimikkeen tasolla:

- BKT:n painorakenteen vertaaminen nykyisten ja aikaisempien laskelmien välillä
- puuttuvia tietoja koskeva estimaatti silloin kun sillä on merkitystä

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Eurostat laskee OVP:t jokaiselle kalenterivuodelle.

Eurostat julkaisee lopulliset vuosittaiset tulokset viimeistään 36 kuukauden kuluttua viitevuoden päättymisestä. Julkaistavat tiedot perustuvat Eurostatin käytettävissä viimeistään kolme kuukautta ennen

julkaisupäivää oleviin tietoihin. Säännökset eivät vaikuta komission (Eurostat) oikeuteen julkaista ennakkotietoja ennen kuin viitevuoden päättymisestä on kulunut 36 kuukautta. Eurostatin on julkaistava kustakin jäsenvaltiosta aggregoidulla tasolla vähintään seuraavat tiedot:

- OVP:t BKT:n tasolla
- OVP:t kotitalouksien kulutusmenoista ja todellisesta yksilöllisestä kulutuksesta
- hintatasoindeksit suhteessa yhteisön keskiarvoon
- BKT, kotitalouksien yksilölliset kulutusmenot ja todellinen yksilöllinen kulutus sekä vastaavat luvut asukasta kohti ostovoimastandardina (OVS) ilmaistuna

Jos tulokset lasketaan suuremmalle ryhmälle maita, Euroopan unionin jäsenvaltioiden OVP:t säilytetään siitä huolimatta (kiinnitys-periaate). Lopullisia julkaistuja OVP:ja ei tarkisteta. Tietyistä virheistä julkaistaan kuitenkin korjatut tulokset. Poikkeuksellisia yleisiä tarkistuksia voidaan tehdä, jos EKT95:n peruskäsitteisiin on tehty sellaisia muutoksia, että ne vaikuttavat OVP-tuloksiin ja sen myötä jonkin jäsenvaltion BKT:n volyyymi-indeksiin enemmän kuin yhden prosenttiyksikön verran.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Eurostat julkaisee *Statistic in Focus* -sarjassa:

- lopulliset OVP-tulokset viitevuodesta 36 kuukauden sisällä (t+36) ja alustavat OVP-tulokset viitevuodesta 12 kuukauden sisällä (t+12)
- BKT:n volyyymi-indeksiä koskevat ennusteet viitevuodesta 5 kuukauden sisällä (t+5)
- yksityisestä kulutuksesta tuloksia eri tuoteryhmittäin

Eurostatin verkkopalvelu:

- em. *Statistics in Focus* -julkaisut
- BKT, kotitalouksien yksilölliset kulutusmenot ja todellinen yksilöllinen kulutus sekä vastaavat luvut asukasta kohti ostovoimastandardina ilmaistuna
- OVP:t ja hintatasoindeksit vuodesta 1995 lähtien

Tilastokeskuksen verkkopalvelu:

- tilastokeskus.fi: hintavertailutuloksia tuoteryhmittäin
- Tilastokeskuksen PX-Web-tietokantataulukko: yksityisen kulutuksen kokonaishintatasoa kuvaava indeksisarja. Indeksit ovat OECD:n, inflaation ja valuuttakurssien muutoksilla, päivittämiä tuoreimpien hintavertailujen tuloksia.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Eurostatin koordinoimassa ostovoimapariteettiohjelmassa koko yksityisen kulutuksen "hyödykekori" sisältää noin 2500 erilaista hyödykettä. Eri maiden hintatietojen vertailukelpoisuutta edistävät yhteiset luokitukset ja yhdessä sovitut hyödykekorit.

Kulutuksen osalta hyödykekorin painorakenne muodostetaan todellisen kulutuksen mukaiseksi.

OVP-tulosten ajallista vertailua tulisi kuitenkin välttää.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Hyödykkeet muuttuvat vaihtuvat ajan myötä. Siksi OVP-tuloksia ei suositella käytettäväksi hintamuutosten tarkasteluun pitkällä aikavälillä.

Suosittelut käyttökohteet:

- volyymivertailut poikkileikkaustarkasteluna
- maiden asettaminen ryhmiin volyymi-indeksien mukaan
- hintatasovertailut poikkileikkaustarkasteluna

Ei suositeltavia käyttökohteita:

- maiden asettaminen tarkkaan suuruusjärjestykseen volyymi-indeksien mukaan
- kansantalouksien kasvun mittaukset
- teollisuuden tuotos- ja tuottavuusvertailut
- hintatasovertailut tuotetasolla
- valuutan yli- ja aliarvostukset

Lisätietoja

Tomi Liimatainen (09) 1734 3490

Harri Kananoja (09) 1734 3567

Vastaava tilastojohtaja:

Kari Molnar

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Eurostat; Kansainvälinen hintavertailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute